

służbą wojskową — w brzmieniu obowiązującym w dniu ogłoszenia tego obwieszczenia.

Art. 3. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej i Ministrowi Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, Ministrem Spraw Wojskowych i Ministrem Sprawiedliwości — według właściwości.

Art. 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1931 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów i Minister
Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

Minister: *J. Beck*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Stawoj Składkowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Kierownik Ministerstwa Skarbu: *Ignacy Matuszewski*

Minister Sprawiedliwości: *St. Car*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
St. Czerwiński

Minister Rolnictwa: *Leon J. Połczyński*

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Komunikacji: *Kühn*

Minister Robót Publicznych: *Matakiewicz*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *A. Prystor*

Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*

Minister Poczty i Telegrafów: *Boerner*

666.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 3 grudnia 1930 r.

w sprawie zmian i uzupełnień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 maja 1924 r. o połączeniu (fuzji) państwowych instytucji kredytowych w Bank Gospodarstwa Krajowego.

Na podstawie art. 44 ust. 5 Konstytucji postanawiam co następuje:

Art. 1. Artykuły 4, 5, 7, 8 i 9, ustępy 4 i 5 art. 10, art. 13 i 14, zdanie 2 art. 16, ust. 1 art. 17,

art. 19 i 20 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 maja 1924 r. o połączeniu (fuzji) państwowych instytucji kredytowych w Bank Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 477) otrzymują brzmienie następujące:

1) Artykuł 4: „Kapitał zakładowy, wynoszący 150.000.000 zł, dzieli się na udziały po 250.000 zł. Właścicielami udziałów mogą być Skarb Państwa oraz samorządy i ich związki, przy czym Skarb Państwa nie może posiadać udziałów mniej, niż 60% kapitału zakładowego.

Czysty majątek instytucji, oznaczonych w art. 1, będący własnością Skarbu Państwa, oraz udział samorządów w czystym majątku Zakładu Kredytowego Miast Małopolskich będą w każdym razie wcielone do kapitału zakładowego.

Podwyższenie i zmniejszenie kapitału zakładowego oraz odstąpienie udziałów może nastąpić za zgodą Ministra Skarbu.

Udziałowcy ponoszą odpowiedzialność za zobowiązania Banku tylko do wysokości swoich udziałów w kapitale zakładowym Banku z wyłączeniem innego swego majątku. Przepis ten nie narusza odpowiedzialności Skarbu Państwa, wynikającej z postanowień art. 6 i 10, jako też z tytułu innych gwarancji, udzielonych za zobowiązania Banku.”

2) Artykuł 5: „Bank w zakresie swoich czynności posiada dwa odrębne działy: dział kredytów długoterminowych oraz dział innych operacji bankowych.

Sposób wyodrębnienia tych działów ustali Minister Skarbu.

W dziale długoterminowych kredytów Bank udziela pożyczek na nieruchomości ziemskie i domy murowane, na przedsiębiorstwa przemysłowe oraz pożyczek komunalnych i kolejowych. Z pożyczek tych korzystać mogą osoby fizyczne i prawne z wyłączeniem Skarbu Państwa i przedsiębiorstw państwowych, nie posiadających osobowości prawnej. Pożyczki długoterminowe udzielane będą w listach zastawnych względnie w obligacjach i podlegają stopniowej amortyzacji drogą opłacania annuitetów lub rat kapitałowych, bądź jednorazowej spłaty w umówionym terminie, nieprzekraczającym jednak dziesięciu lat.

Na terenie województwa poznańskiego, pomorskiego i górnośląskiej części województwa śląskiego wpis pożyczek w listach zastawnych i obligacjach Banku jest hipoteką zwyczajną w rozumieniu kodeksu cywilnego z 18 sierpnia 1896 r. i bez względu na przepis § 1187 tego kodeksu nie będzie uważany za hipotekę zabezpieczającą.

W dziale innych operacji bankowych Bank może wykonywać wszelkie czynności bankowe; w działalności tej Bank uwzględnią przede wszystkim interesy o znaczeniu państwowym.”

3) Artykuł 7: „Bank administruje funduszami, powierzonymi przez władze państwowe na ustawowo określone cele. Fundusze te będą uwidaczniane przez Bank poza bilansem, a podlegają zwrotowi w miarę spłaty kredytów, udzielonych przez Bank na podstawie wspomnianych funduszy”.

4) Artykuł 8: „Długoterminowe pożyczki komunalne zabezpieczone będą prawem zastawu na publicznych świadczeniach pieniężnych względnie innych wpływach majątkowych samorządów oraz ewentualnie na ich majątku, długoterminowe zaś pożyczki kolejowe — na dochodach przedsiębiorstwa kolejowego oraz ewentualnie na jego majątku. Prawa, nabyte przez osoby trzecie na takich dochodach po udzieleniu przez Bank pożyczki, są wobec Banku bez skutku prawnego, a Bankowi służy aż do zupełnego umorzenia pożyczki pierwszeństwo do zaspokojenia się z tych dochodów celem pokrycia swych należności przed wszystkimi innymi wierzycielami dłużnika, którzy nabyli prawa swe po udzieleniu przez Bank pożyczki. Żadna egzekucja do majątku dłużnika nie może być prowadzona z naruszeniem tego pierwszeństwa. Jednakowoż roszczenia Skarbu Państwa do samorządów, oparte na tytułach publiczno-prawnych, mają pierwszeństwo przed wyżej wymienionymi roszczeniami Banku”.

5) Artykuł 9: „Na podstawie pożyczek długoterminowych lub nabytych wierzycielności, odpowiadających pod względem zabezpieczenia normom, przewidzianym w statucie dla tych pożyczek, i na zasadzie ich zabezpieczenia Bank wydawać może listy zastawne względnie obligacje.

Łączna suma nominalna emisji listów zastawnych i obligacji, wydanych przez Bank na zasadach, określonych w tym artykule, nie może przekraczać 15-krotnej wysokości kapitału zakładowego Banku.

Listy zastawne i obligacje mogą być wydawane w walucie krajowej i obcej oraz w złocie.

Listy zastawne i obligacje muszą posiadać pokrycie w pożyczkach względnie nabytych wierzycielnościach w wysokości co najmniej równej sumie nominalnej obiegu emisji Banku. Wysokość oraz terminy płatności procentów i sum, przypadających na umorzenie kapitału podkładowych pożyczek względnie wierzycielności, muszą być ustanowione w ten sposób, aby zapewniały terminową wypłatę procentów oraz terminowe umorzenie kapitału wydanych przez Bank listów zastawnych i obligacji.

Posiadaczom listów zastawnych i obligacji mogą być przyznawane premje, które Bank wypłaca wszystkim posiadaczom danej emisji równocześnie z wypłatą kapitału”.

6) Ustęp 4 i 5 art. 10: „Książeczki wkładowe Banku, które mogą opiewać również na okaziciela, mają wszelkie prawa papierów, posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne), i mogą być przyjmowane na wszelkiego rodzaju kaucje i wadja licytacyjne.

Lokowane w Banku sumy na książeczki oszczędności do 2.500 złotych nie podlegają zajęciu egzekucyjnemu”.

7) Artykuł 13: „Z zysku Banku, po potrąceniu amortyzacji w wysokości, określonej w statucie Banku, Minister Skarbu na wniosek Rady Nadzorczej przeznacza odpowiednie sumy na dodatkowe wynagrodzenie dla osób, powołanych do pracy w Banku.

Czysty zysk ma być rozdzielany w sposób następujący:

a) co najmniej 35% na utworzenie specjalnych funduszy rezerwowych dla listów zastawnych i ob-

ligacji Banku; fundusze te będą dzielone pomiędzy fundusze rezerwowe poszczególnych emisji w stosunku do sumy nominalnej listów zastawnych i obligacji tych emisji, będących w obiegu w ostatnim dniu roku sprawozdawczego;

b) co najmniej 20% na ogólny fundusz rezerwowy, względnie 10%, gdy fundusz ten osiągnie wysokość równą połowie kapitału zakładowego;

c) nie wyżej niż 10% na inne cele, przewidziane w statucie;

d) pozostały czysty zysk do rozporządzenia Skarbu Państwa i samorządów w stosunku do posiadanych udziałów.

Podział czystego zysku w myśl punktów a), b) i c) zatwierdza Minister Skarbu na wniosek Rady Nadzorczej”.

8) Artykuł 14: „Władzami Banku są:

- 1) Prezes Banku i Wiceprezes Banku,
- 2) Rada Nadzorcza,
- 3) Dyrekcja,
- 4) Komisja Rewizyjna”.

9) Zdanie 2 art. 16:

„Ograniczenie to nie dotyczy brania udziału w Radzie Banku Polskiego oraz w radach i komisjach rewizyjnych przedsiębiorstw, które wskaże Minister Skarbu”.

10) Ustęp 1 art. 17: „Rada Nadzorcza składa się z Prezesa, z Wiceprezesa i z 9 do 15 członków”.

11) Artykuł 19: „Komisja Rewizyjna składa się z pięciu członków i dwóch zastępców, powoływanych w sposób przewidziany w statucie”.

12) Artykuł 20: „Zwierzchni nadzór nad Bankiem wykonywa Minister Skarbu, który ma prawo mianować Komisarza Rządowego oraz zastępców”.

Art. 2. W powołanem w art. 1 rozporządzeniu skreśla się artykuł 11 i w ustępie 3 art. 17 słowa „lub ich przedsiębiorstw” oraz „i przedsiębiorstw państwowych”.

Art. 3. Po artykułach 8, 9, 10 oraz 16 powołanego w art. 1 rozporządzenia dodaje się nowe artykuły o następującem brzmieniu:

1) Artykuł 8a: „Budowle, a przy pożyczkach przemysłowych również maszyny i urządzenia, stanowiące zabezpieczenie udzielonych przez Bank pożyczek długoterminowych, powinny być przez cały czas trwania stosunku pożyczkowego ubezpieczone w zakładach ubezpieczeń, wskazanych przez Ministra Skarbu.

W razie zniszczenia przedmiotów, stanowiących zabezpieczenie pożyczki Banku, skutkiem wypadku, wchodzącego w zakres odpowiedzialności zakładów ubezpieczeń (pożar, wybuch i t. p.), Bank ma prawo bez potrzeby uprzedniej zgody ze strony ubezpieczonego dłużnika i bez względu na obowiązujące w tej mierze odmienne przepisy ustawowe podjąć wprost z instytucji ubezpieczeniowej odszkodowanie w wysokości nieumorzonych części pożyczki wraz ze wszystkimi innymi należnościami z niej wynikającymi i użyć go na pokrycie nieumorzonych części pożyczki i wspomnianych innych należności, o ile nie uzna, że odbudowa może być uskuteczniiona.

Pozatem do budowli, obciążonych długoterminowymi pożyczkami Banku, mają zastosowanie prze-

pisy obowiązujących ustaw o ubezpieczeniu, jednakoż bez naruszenia uprawnień, przyznanych Bankowi niniejszym artykułem.

Postanowienia niniejszego artykułu nie mogą w żadnym wypadku naruszać praw wierzycieli, których wierzytelności poprzedzają w hipotece pożyczkę Banku".

2) Artykuł 9a: „Bank obowiązany jest do prowadzenia rejestru pokrycia listów zastawnych i obligacji, do którego należy wpisywać hipoteki, objęte zastawem wpływy pieniężne, poręki i wierzytelności, które tworzą podstawę wydania listów zastawnych i obligacji”.

3) Artykuł 9b: „Poszczególne emisje listów zastawnych i obligacji posiadają odrębne zabezpieczenia.

Wierzytelności Banku, które służą jako zabezpieczenie poszczególnej emisji listów zastawnych lub obligacji, oraz fundusze i rezerwy, które będą przeznaczone na takie zabezpieczenie, stanowią przedewszystkiem zabezpieczenie praw posiadaczy danej emisji listów zastawnych względnie obligacji. Prawa te nie mogą być w żadnym wypadku naruszane przez egzekucję do majątku z innych tytułów”.

4) Artykuł 9c: „Prawo pierwszeństwa, ustanowione w artykule poprzednim na rzecz posiadaczy emisji, będzie na żądanie Banku lub właściciela nieruchomości ujawnione przez sądy i urzędy, prowadzące księgi hipoteczne, w treści wpisów hipotecznych, dokonywanych na rzecz Banku dla zabezpieczenia pożyczek, stanowiących podstawę wydania listów zastawnych lub obligacji oraz w treści odnośnych listów zastawnych w brzmieniu, które ustali Minister Sprawiedliwości”.

5) Artykuł 9d: „W razie likwidacji Banku majątek, tworzący w myśl art. 9b niniejszego rozporządzenia zabezpieczenie poszczególnych emisji listów zastawnych lub obligacji, tworzy odrębną masę, służącą przedewszystkiem do zaspokojenia praw posiadaczy danej emisji z pierwszeństwem przed innymi wierzycielami Banku. O ileby masa, zabezpieczająca poszczególną emisję listów zastawnych lub obligacji, okazała się niewystarczającą do zupełnego zaspokojenia praw posiadaczy, wówczas posiadaczom takiej emisji służy prawo pierwszeństwa przed innymi wierzycielami Banku do zaspokojenia swych roszczeń z nadwyżek, jakie pozostaną z masy, zabezpieczających wszystkie inne emisje listów zastawnych i obligacji, po zupełnym zaspokojeniu praw posiadaczy tych emisji.

Co do żądań zaspokojenia z innych części majątku Banku posiadacze listów zastawnych i obligacji stoją narówni z innymi wierzycielami Banku”.

6) Artykuł 9e: „Fundusze rezerwowe działu kredytów długoterminowych oraz fundusze specjalne tegoż działu winny być lokowane:

a) w papierach procentowych państwowych i innych, mających bezpieczeństwo prawne (pupilarne), za wyłączeniem jednakże papierów, emitowanych przez Bank;

b) na rachunkach bieżących i w akceptach banków, wskazanych przez Ministra Skarbu.

Sposób wyodrębnienia wyżej wymienionych funduszy ustali Minister Skarbu”.

7) Artykuł 9f: „Bank może utrzymywać własne składy towarowe i wydawać warranty na zasadach rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1924 r. o prawie o domach skladowych (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 114, poz. 1010)”.

8) Artykuł 9g: „W razie niezaspokojenia w umówionym terminie roszczeń Banku, zabezpieczonych zastawem ręcznym, służy Bankowi prawo sprzedaży zastawionych przedmiotów na giełdzie lub w drodze publicznej licytacji. Przed skutecznieniem sprzedaży winien Bank wezwać dłużnika listem poleconym do zaspokojenia przypadającej od niego należności w terminie co najmniej 10-dniowym od daty wysłania wezwania.

Przedmioty ruchome, obciążone zastawem ręcznym na rzecz Banku, nie podlegają zajęciu egzekucyjnemu (aresztowi, sekwestrowi) i nie mogą być wciągnięte do masy upadłości ich właścicieli dla zaspokojenia należności, zarówno prywatnych, jak i Skarbu Państwa, dopóki wierzytelność Banku, pod ich zastaw udzielona, nie zostanie spłacona”.

9) Artykuł 9h: „Księgi Banku i wypisy z nich, podpisane przez Bank w sposób statutem Banku przewidziany i zaopatrzone w okrągłą pieczęć Banku z godłem państwowem, jak również w ten sam sposób wystawione wszelkie oświadczenia na piśmie, zawierające zobowiązania, zwolnienia od zobowiązań, zrzeczenia się praw oraz pokwitowania z odbioru należności, mają moc prawną dokumentów publicznych, wykazy zaś zaległości, wystawione w ten sposób i zaopatrzone stwierdzeniem, że pretensja prawnie dojrzała do egzekucji, mają moc prawną wykonalnego tytułu egzekucyjnego i hipotecznego.

Podpisy firmowe Banku, umieszczane na dokumentach, o których mowa powyżej, nie wymagają uwierzytelnienia.

Jednakowoż wszelkie czynności hipoteczne mogą być dokonywane na mocy dokumentów w powyższy sposób wystawionych tylko w odniesieniu do wpisów hipotecznych, zabezpieczających prawa o wartości, nieprzewyższającej 10 000 złotych”.

10) Artykuł 10a: „Bank może prowadzić egzekucję swych należności wedle swego uznania bądź na zasadzie ogólnie obowiązujących ustaw, bądź w trybie, przewidzianym w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu przymusowem w administracji (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 342).

Niezależnie od powyższych postanowień Bank może na terenie województw warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego, białostockiego, wileńskiego, nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego i m. stoł. Warszawy celem ściągnięcia należności z tytułu kredytu długoterminowego prowadzić egzekucję również na podstawie uprawnień, przewidzianych w ustawach Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie i Towarzystwa Kredytowego m. Warszawy w sposób, który określi Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Na terenie, wymienionym w poprzednim ustępie, w razie wystawienia na licytację nieruchomości przez Bank lub też orzwłoczenia się Banku do postępowania subhastacyjnego licytacja rozpoczynać się będzie od sumy, jednostronnie przez Bank usta-

lonej; przeciw takiemu ustaleniu nie będą dopuszczalne jakiegokolwiek zarzuty ze strony dłużnika lub osób trzecich. Bank jest zwolniony od składania do depozytu sądowego lub też komornikom sądowym szacunku, postąpionego na licytacjach, zarówno nieruchomości, jak i ruchomości.

Upoważnia się Ministra Sprawiedliwości do wydawania w porozumieniu z Ministrem Skarbu szczegółowych przepisów wykonawczych, normujących uprawnienia Banku w postępowaniu egzekucyjnym na terenie, wymienionym w ust. 2 niniejszego artykułu".

11) Artykuł 10b: „Bank wolny jest od państwowych podatków: majątkowego, dochodowego i przemysłowego”.

12) Artykuł 16a: „Wiceprezesa Banku powołuje Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Rady Ministrów, przedstawiony przez Ministra Skarbu, na okres pięciu lat.

Wiceprezes zastępuje Prezesa Banku w razie jego nieobecności, pozatem pełni obowiązki, przekazane mu przez Prezesa.

Postanowienia art. 16 dotyczą również Wiceprezesa Banku”.

Art. 4. Upoważnia się Ministra Skarbu do ogłoszenia tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 maja 1924 r. o połączeniu (tuzji) Państwowych Instytucyj Kredytowych w Bank Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 477) z uwzględnieniem zmian i uzupełnień, wprowadzonych niniejszem rozporządzeniem, oraz z zastosowaniem odpowiedniej numeracji artykułów w związku z wprowadzeniem nowych artykułów w myśl art. 3 niniejszego rozporządzenia.

Art. 5. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrom Skarbu i Sprawiedliwości.

Art. 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów i Minister
Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

Minister: *J. Beck*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Stawoj Składkowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Kierownik Ministerstwa Skarbu: *Ignacy Matuszewski*

Minister Sprawiedliwości: *St. Car*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Si Czerwiński

Minister Rolnictwa: *Leon J. Polczyński*

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Komunikacji: *Kühn*

Minister Robót Publicznych: *Matkiewicz*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *A. Prystor*

Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*

Minister Poczty i Telegrafów: *Boerner*

667.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 3 grudnia 1930 r.

w sprawie regulowania obrotu węgla.

Na podstawie art. 44 ust. 5 Konstytucji postanawiam co następuje:

Art. 1. Ministrowi Przemysłu i Handlu służy prawo kontrolowania zapasów węgla i warunków kształtowania się rynku węgielowego.

Zarządy kopalń oraz organizacyj, upoważnionych przez nie do sprzedaży węgla z kopalń, jako też inne osoby, zajmujące się sprzedażą lub dostawą węgla, powinny na żądanie Ministra Przemysłu i Handlu lub upoważnionych przez niego delegatów przedstawiać wszelkie dokumenty, rachunki, oferty i korespondencję, odnoszące się do zbytu i dostawy węgla.

Przy wykonywaniu kontroli zastrzega się zachowanie ścisłej poufności co do stanu interesów kontrolowanych przedsiębiorstw oraz co do wszelkich wogóle faktów, ujawnionych przy przeprowadzeniu kontroli.

Informacje, otrzymane przy wykonywaniu kontroli, w żadnym wypadku nie mogą być użyte dla celów podatkowych.

Art. 2. Upoważnia się Ministra Przemysłu i Handlu do wydawania rozporządzeń i zarządzeń, dotyczących:

- a) kontroli obrotu węgla na kopalniach;
- b) zakazywania w ramach istniejących w tej mierze zobowiązań międzynarodowych wywozu lub w pewnych gatunkach, lub też z poszczególnych kopalń, jak i przez pewne punkty graniczne, a to celem zapewnienia racjonalnego eksportu;
- c) tworzenia przymusowych organizacyj przedsiębiorstw węglowych w celach normowania wywozu i zbytu węgla, oraz wykonywania kontroli nad działalnością tych organizacyj; statuty powyższych organizacyj będą zatwierdzane przez Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 3. W wypadku istniejącego lub grożącego braku węgla na wewnętrznym rynku krajowym lub w pewnych jego ośrodkach:

- a) Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych może ustanowić plan zaopatrzenia ludności w węgiel oraz wyznaczyć kontyngenty przeznaczone dla dostawy do poszczególnych ośrodków.

Rozdział wyznaczonego dla danego ośrodka kontyngentu pomiędzy poszczególne składnice będzie należał do kompetencji Ministra Spraw Wewnętrznych.

- b) Ministrowi Przemysłu i Handlu będzie służyło prawo: 1) dokonywania przydziału po-